

Svoboda učení

**Misesův seminář
Liberálního institutu**

Přednáší Urza
1. září
v Českém Šternberku

www.urza.cz

Kdo jsem?

- ❖ Mimo jiné matfyzák, programátor, učitel...
- ❖ Ale zde především...
 - » anarchokapitalista, idealista, snílek xD
 - » člen Svobody učení
 - » se snoubenkou vedeme Ludwig von Mises Institut
 - » tvůrce Urza.cz, Stok a Kanálu Svobodného přístavu
 - » autor bezmála tisícovky libertariánských textů
 - » spolupracovník Paralelní Polis a dalších libertariánů

Téma přednášky

- ❖ Státní školství coby nástroj propagandy
- ❖ Různé vzdělávací modely
- ❖ Úplná odluka školství od státu
- ❖ Realistická cesta ke svobodě

Libertariánské myšlenky

- ❖ Jsou vysoce etické a absolutně logické.
 - » Zapadají do sebe, jsou zcela konzistentní.

Libertariánské myšlenky

- ❖ Jsou vysoce etické a absolutně logické.
 - » Zapadají do sebe, jsou zcela konzistentní.
- ❖ Rakouská ekonomická škola je deduktivní.
 - » Ukazuje nemožnost ekonomické kalkulace bez trhu.

Libertariánské myšlenky

- ❖ Jsou vysoce etické a absolutně logické.
 - » Zapadají do sebe, jsou zcela konzistentní.
- ❖ Rakouská ekonomická škola je deduktivní.
 - » Ukazuje nemožnost ekonomické kalkulace bez trhu.
- ❖ Oponenti často jen říkají: „To by nefungovalo.“
 - » Ani nevědí proč ne; jen dávají (špatné) příklady.

Libertariánské myšlenky

- ❖ Jsou vysoce etické a absolutně logické.
 - » Zapadají do sebe, jsou zcela konzistentní.
- ❖ Rakouská ekonomická škola je deduktivní.
 - » Ukazuje nemožnost ekonomické kalkulace bez trhu.
- ❖ Oponenti často jen říkají: „To by nefungovalo.“
 - » Ani nevědí proč ne; jen dávají (špatné) příklady.
- ❖ Přesto je lidé odmítají; a přitom často nechápou.
 - » Proč to tak je?

Proč je libertariánů tak málo?

❖ Logický argument většinou neporazí emoce.

Proč je libertariánů tak málo?

- ❖ Logický argument většinou neporazí emoce.
- ❖ Málo lidí se vůbec o tuto problematiku zajímá.

Proč je libertariánů tak málo?

- ❖ Logický argument většinou neporazí emoce.
- ❖ Málo lidí se vůbec o tuto problematiku zajímá.
- ❖ Kdo se nezajímá, ponechává si původní názory.

Proč je libertariánů tak málo?

- ❖ Logický argument většinou neporazí emoce.
- ❖ Málo lidí se vůbec o tuto problematiku zajímá.
- ❖ Kdo se nezajímá, ponechává si původní názory.
- ❖ Téměř všichni začínáme jako etatisté.

Státní propaganda

- ❖ Probíhá na mnoha frontách.
 - » média, známé osobnosti, newspeak, dotace, ...

Státní propaganda

- ❖ Probíhá na mnoha frontách.
 - » média, známé osobnosti, newspeak, dotace, ...
- ❖ **Nejsilnější je propaganda ve školách!**

Státní propaganda

- ❖ Probíhá na mnoha frontách.
 - » média, známé osobnosti, newspeak, dotace, ...
- ❖ **Nejsilnější je propaganda ve školách!**
 - » Jsme jí vystaveni povinně (pod hrozbou násilí).

Státní propaganda

- ❖ Probíhá na mnoha frontách.
 - » média, známé osobnosti, newspeak, dotace, ...
- ❖ **Nejsilnější je propaganda ve školách!**
 - » Jsme jí vystaveni povinně (pod hrozbou násilí).
 - » Probíhá ve věku, kdy jsme hodně zranitelní.

Státní propaganda

- ❖ Probíhá na mnoha frontách.
 - » média, známé osobnosti, newspeak, dotace, ...

- ❖ **Nejsilnější je propaganda ve školách!**
 - » Jsme jí vystaveni povinně (pod hrozbou násilí).
 - » Probíhá ve věku, kdy jsme hodně zranitelní.
 - » Není moc vidět; je vmíchána mezi objektivní fakta.

Státní propaganda

- ❖ Probíhá na mnoha frontách.
 - » média, známé osobnosti, newspeak, dotace, ...

- ❖ **Nejsilnější je propaganda ve školách!**
 - » Jsme jí vystaveni povinně (pod hrozbou násilí).
 - » Probíhá ve věku, kdy jsme hodně zranitelní.
 - » Není moc vidět; je vmíchána mezi objektivní fakta.
 - » Musíme se ji aktivně učit a nechat se hodnotit.

Stát je ve školách propagován

- ❖ Bez diskuse je předkládán jako jediné řešení.
 - » Náhrada trhu tam, kde tento údajně „selhává“.

Stát je ve školách propagován

- ❖ Bez diskuse je předkládán jako jediné řešení.
 - » Náhrada trhu tam, kde tento údajně „selhává“.
- ❖ Je legitimizován.
 - » Jeho zvěrstva jsou podávána jako nutnost či ctnost.

Stát je ve školách propagován

- ❖ Bez diskuse je předkládán jako jediné řešení.
 - » Náhrada trhu tam, kde tento údajně „selhává“.
- ❖ Je legitimizován.
 - » Jeho zvěrstva jsou podávána jako nutnost či ctnost.
- ❖ Lže se o něm, aby vypadal lépe.
 - » Například prý máme svobodu slova.

Stát je ve školách propagován

- ❖ Bez diskuse je předkládán jako jediné řešení.
 - » Náhrada trhu tam, kde tento údajně „selhává“.
- ❖ Je legitimizován.
 - » Jeho zvěrstva jsou podávána jako nutnost či ctnost.
- ❖ Lže se o něm, aby vypadal lépe.
 - » Například prý máme svobodu slova.
- ❖ Dochází k jeho zbožšťování.
 - » Vštěpování úcty ke státním symbolům.

Konspirace?

❖ Všichni učitelé se proti nám spikli?

Konspirace?

- ❖ Všichni učitelé se proti nám spikli?
 - » Záměrně určitě ne; učí to, čemu sami věří.
- ❖ Nejedná se o cílené „šíření zla“ a záměrné lži.
 - » Jen prostě o tom, co se učí, nerozhodují libertariáni.

Konspirace?

- ❖ Všichni učitelé se proti nám spikli?
 - » Záměrně určitě ne; učí to, čemu sami věří.
- ❖ Nejedná se o cílené „šíření zla“ a záměrné lži.
 - » Jen prostě o tom, co se učí, nerozhodují libertariáni.
- ❖ Národní program vzdělávání
 - » Obsahuje návod pro správnou indoktrinaci.

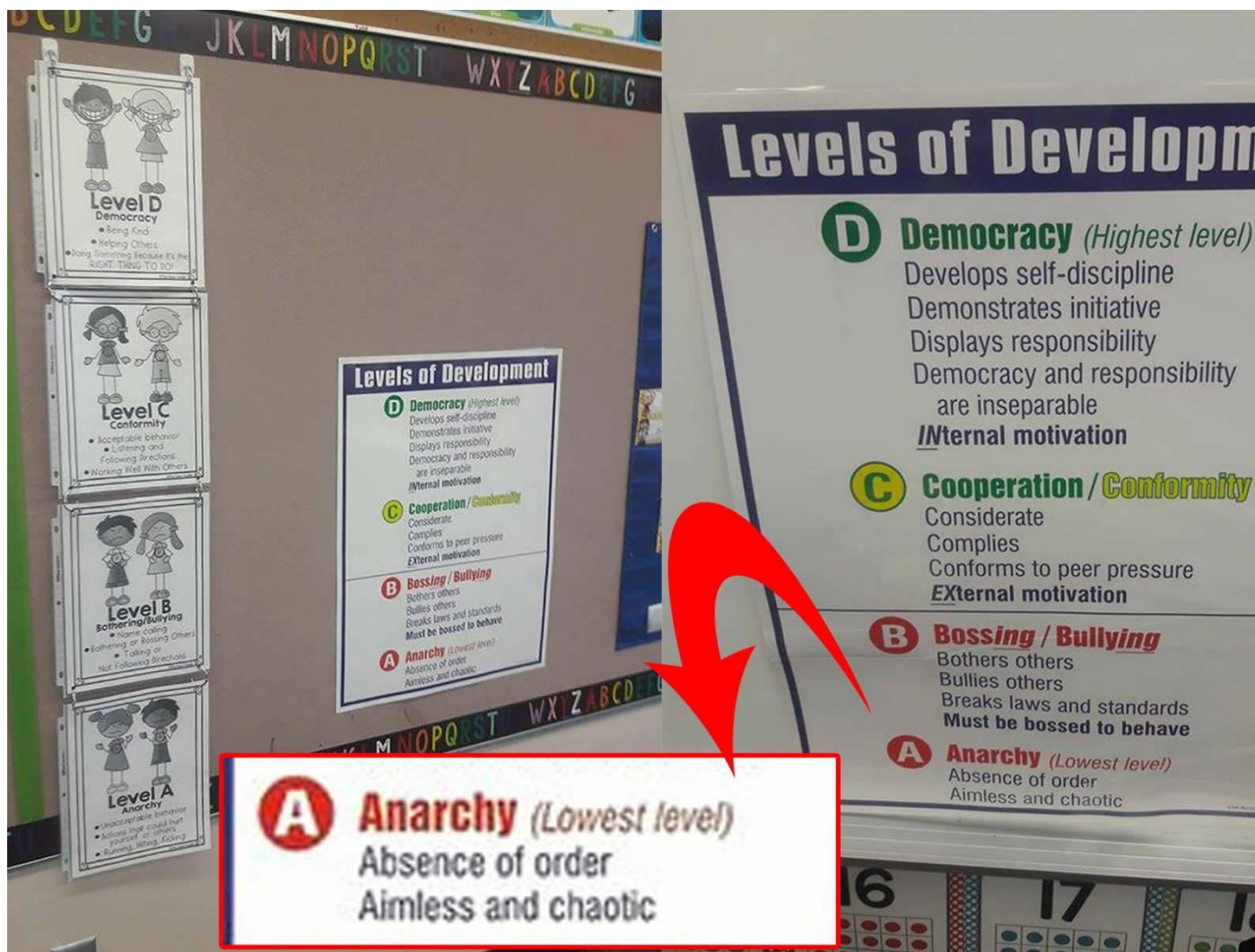
Národní program vzdělávání

❖ Citace:

- » podpora demokracie a občanské společnosti
- » výchova k demokratickému občanství
- » vnášení prvků demokracie do života škol
- » posilování sounáležitosti [..] k národním tradicím
- » klíčové kompetence zaměřené zejména [..] na výchovu občana
- » zachovat svou [..] národní a občanskou identitu

Příklad (ač ne z ČR)

Etatismus je náboženství

- ❖ Etatismus vykazuje všechny znaky náboženství.
 - » Nebezpečné je, že o něm tak není uvažováno.

Etatismus je náboženství

- ❖ Etatismus vykazuje všechny znaky náboženství.
 - » Nebezpečné je, že o něm tak není uvažováno, leč...
 - Vyžaduje slepou víru, o které se nediskutuje.
 - Je vynucováno uctívání symbolů (vlajka, hymna, znak...).
 - Odpůrci jsou zesměšňováni, není veden dialog.
 - Zločiny v jeho jménu jsou omlouvány až glorifikovány.

Etatismus je náboženství

- ❖ Etatismus vykazuje všechny znaky náboženství.
 - » Nebezpečné je, že o něm tak není uvažováno, leč...
 - Vyžaduje slepou víru, o které se nediskutuje.
 - Je vynucováno uctívání symbolů (vlajka, hymna, znak...).
 - Odpůrci jsou zesměšňováni, není veden dialog.
 - Zločiny v jeho jménu jsou omlouvány až glorifikovány.

- ❖ V případě demokracie se děje prakticky totéž.
 - » I to slovo je používáno jako synonymum pro dobro.

Nejen přímá indoktrinace

- ❖ Dítěti je vnucena cizí nedobrovolná autorita.
 - » Poslušnost je odměňována, neposlušnost trestána.

Nejen přímá indoktrinace

- ❖ Dítěti je vnucena cizí nedobrovolná autorita.
 - » Poslušnost je odměňována, neposlušnost trestána.

- ❖ Lidé se ve školách učí konformitě.
 - » Pravidla jsou pravidla; a zákon je zákon.
 - » Odpovědnost za sebe sama je nutně potlačena.

Nejen přímá indoktrinace

- ❖ Dítěti je vnucena cizí nedobrovolná autorita.
 - » Poslušnost je odměňována, neposlušnost trestána.

- ❖ Lidé se ve školách učí konformitě.
 - » Pravidla jsou pravidla; a zákon je zákon.
 - » Odpovědnost za sebe sama je nutně potlačena.

- ❖ Učitele pak nahradí policista, úředník, politik...

Jsou i jiné cesty

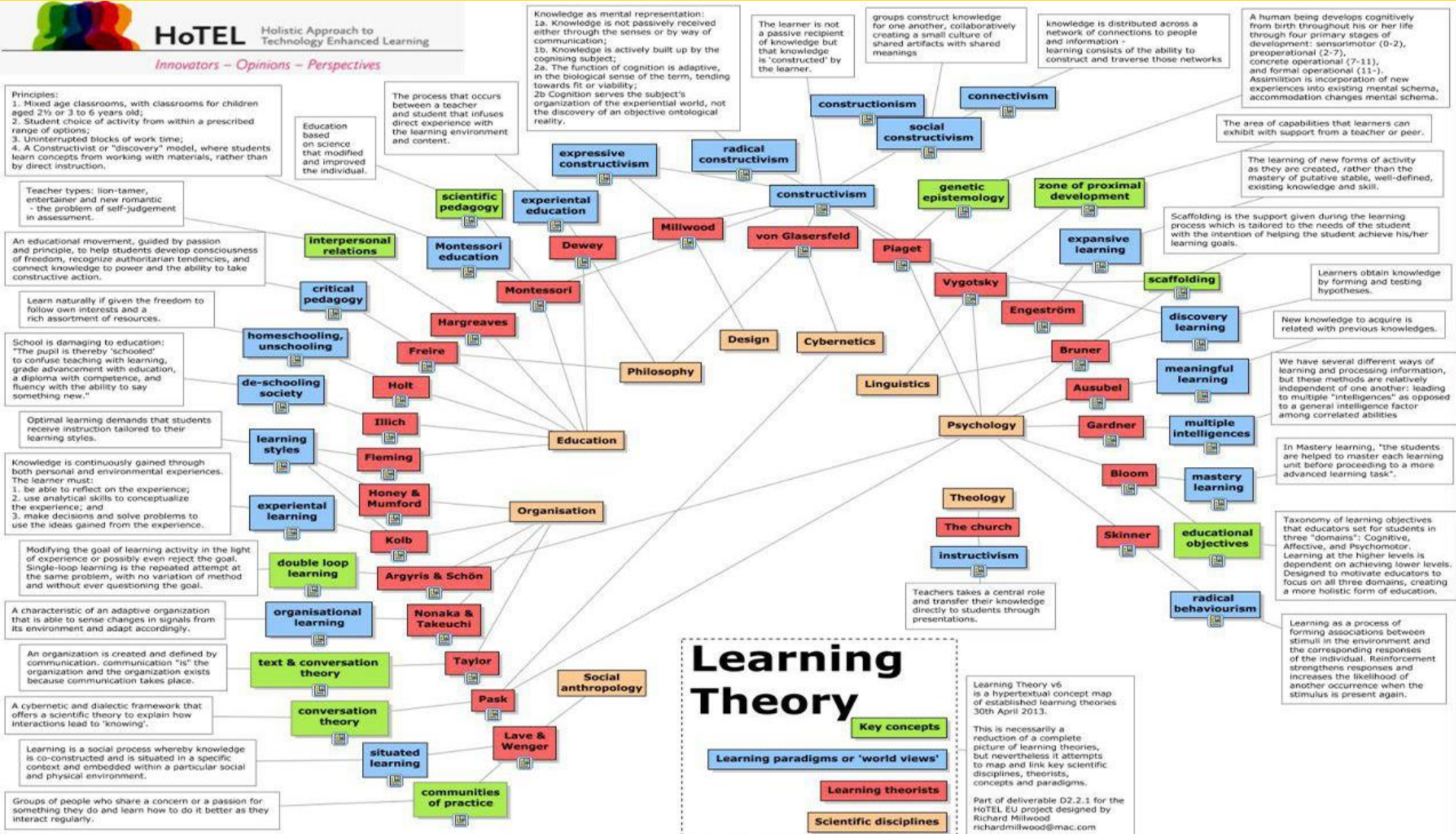
- ❖ Teorie učení (se) je velmi komplexní.
 - » Přesahuje rámec školy.
 - » Pedagogika a školství jsou jen jednou z mnoha cest.

- ❖ Existuje mnoho modelů vzdělávání.
 - » Většina z nich leží za hranicemi školních zdí.

Modely učení (se)

HoTEL Holistic Approach to Technology Enhanced Learning
Innovators – Opinions – Perspectives

Learning Theory

Key concepts

Learning paradigms or 'world views'

Learning theorists

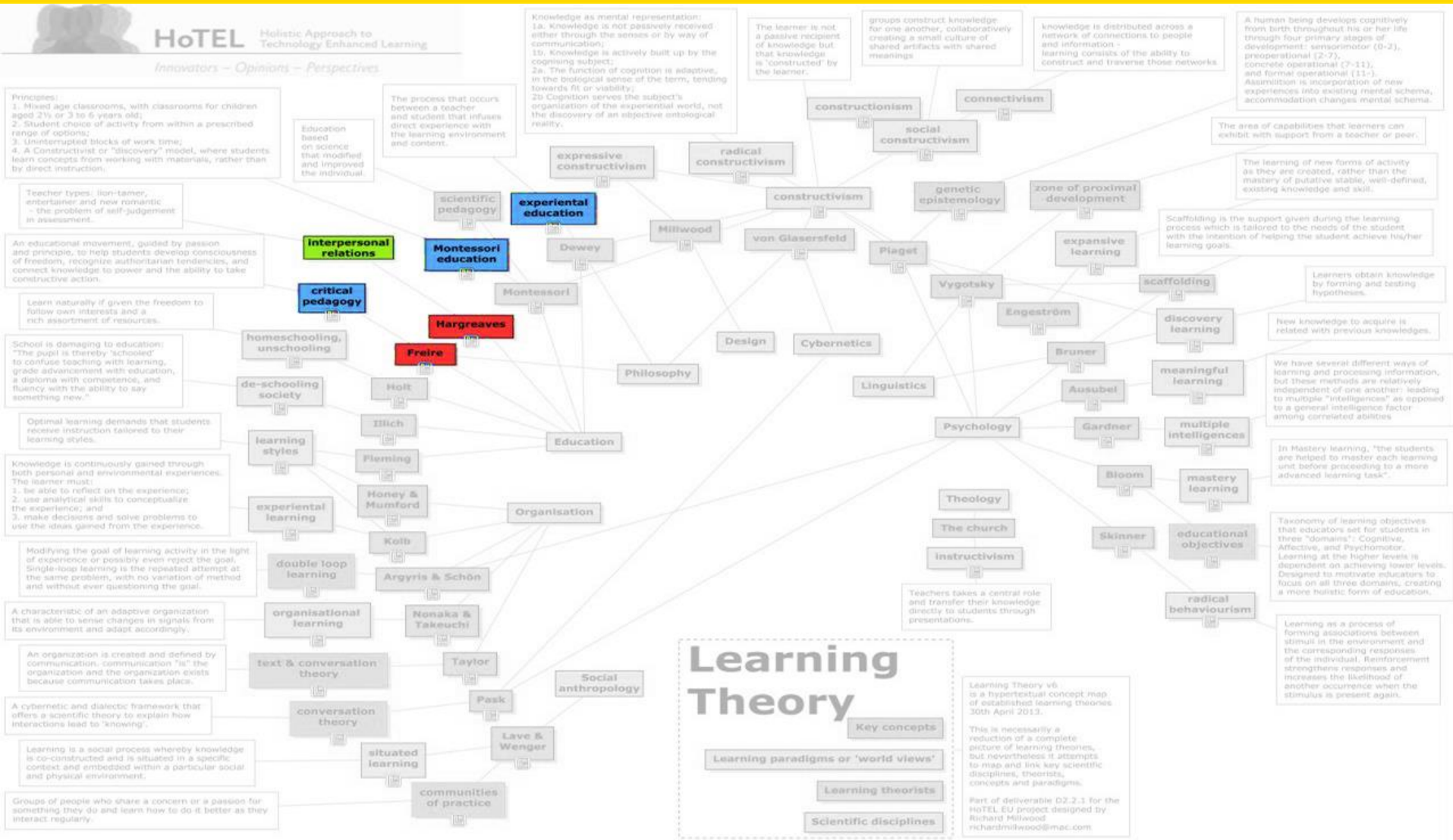
Scientific disciplines

Learning Theory v6 is a hypertextual concept map of established learning theories 30th April 2013.

This is necessarily a reduction of a complete picture of learning theories, but nevertheless it attempts to map and link key scientific disciplines, theorists, concepts and paradigms.

Part of deliverable D2.2.1 for the HoTEL EU project designed by Richard Millwood richardmillwood@mac.com

Modely učení v českém školství

Pruská kadetka

- ❖ Rozvíjíme samostatnost, kritické myšlení, ... ?
 - » Činíme tak pouze deklarativně.

Pruská kadetka

- ❖ Rozvíjíme samostatnost, kritické myšlení, ... ?
 - » Činíme tak pouze deklarativně.

- ❖ Celé školství je nastaveno pro potřeby armády.
 - » Dnešní model vznikl v Prusku s cílem tvořit vojáky.

Pruská kadetka

- ❖ Rozvíjíme samostatnost, kritické myšlení, ... ?
 - » Činíme tak pouze deklarativně.

- ❖ Celé školství je nastaveno pro potřeby armády.
 - » Dnešní model vznikl v Prusku s cílem tvořit vojáky.

- ❖ Je to jako jít hledat ticho na Woodstock.
 - » Změny parametrů jsou jako lepší vycpávky do uší.

Představte si školu...

❖ Bez...

» ...vyučovacích hodin, tříd a vnucených autorit

Představte si školu...

❖ Bez...

- » ...vyučovacích hodin, tříd a vnucených autorit
- » ...věkové segregace (předškoláci až „maturanti“)

Představte si školu...

❖ Bez...

- » ...vyučovacích hodin, tříd a vnucených autorit
- » ...věkové segregace (předškoláci až „maturanti“)
- » ...nutnosti se učit, písemek, zkoušení, hodnocení

Představte si školu...

❖ Bez...

- » ...vyučovacích hodin, tříd a vnucených autorit
- » ...věkové segregace (předškoláci až „maturanti“)
- » ...nutnosti se učit, písemek, zkoušení, hodnocení
- » ...nucené účasti, sledování absencí

Představte si školu...

❖ Bez...

- » ...vyučovacích hodin, tříd a vnucených autorit
- » ...věkové segregace (předškoláci až „maturanti“)
- » ...nutnosti se učit, písemek, zkoušení, hodnocení
- » ...nucené účasti, sledování absencí

❖ S...

- » ...bohatým prostředím (interiér i exteriér)

Představte si školu...

❖ Bez...

- » ...vyučovacích hodin, tříd a vnucených autorit
- » ...věkové segregace (předškoláci až „maturanti“)
- » ...nutnosti se učit, písemek, zkoušení, hodnocení
- » ...nucené účasti, sledování absencí

❖ S...

- » ...bohatým prostředím (interiér i exteriér)
- » ...rovným rozhodováním všech (dětí i dospělých)

Svobodné školy

❖ Escuela Moderna (1901-1906), Francisco Ferrer

Svobodné školy

- ❖ Escuela Moderna (1901-1906), Francisco Ferrer
- ❖ Summerhill (1921), Alexander Sutherland Neill

Svobodné školy

- ❖ Escuela Moderna (1901-1906), Francisco Ferrer
- ❖ Summerhill (1921), Alexander Sutherland Neill
- ❖ Sudbury Valley (1968), manželé Greenbergovi
 - » Zajímavá data a studie od psychologa Petera Graye.

Svobodné školy

- ❖ Escuela Moderna (1901-1906), Francisco Ferrer
- ❖ Summerhill (1921), Alexander Sutherland Neill
- ❖ Sudbury Valley (1968), manželé Greenbergovi
 - » Zajímavá data a studie od psychologa Petera Graye.
- ❖ Podobných škol jsou po světě desítky.

Výsledky

- ❖ Ve svobodných školách vyrostly generace dětí.
 - » To znamená, že už máme docela dobrá data.
- ❖ Absolventi svobodných škol jsou velmi úspěšní.
 - » Kupodivu i na (státních) univerzitách.
- ❖ Děti mají ty školy rády; a celkově uvažují jinak.
 - » Téměř se nešikanují (nejsou věkově segregovány).

Je to škola pro každého?

- ❖ Pravděpodobně není.
- ❖ Žádná škola však není pro každého.

Je to škola pro každého?

- ❖ Pravděpodobně není.
- ❖ Žádná škola však není pro každého.
- ❖ Svobodné a klasické školy mohou koexistovat.
- ❖ Jisté vzdělávací modely vyžadují dobrovolnost.

Řešení

❖ Úplná odluka školství od státu

- ❖ Úplná odluka školství od státu:
 - » zrušení povinné školní docházky

- ❖ Úplná odluka školství od státu:
 - » zrušení povinné školní docházky
 - » zrušení legislativy regulující školy

- ❖ Úplná odluka školství od státu:
 - » zrušení povinné školní docházky
 - » zrušení legislativy regulující školy
 - » zrušení státních dotací vzdělávání

- ❖ Úplná odluka školství od státu:
 - » zrušení povinné školní docházky
 - » zrušení legislativy regulující školy
 - » zrušení státních dotací vzdělávání
 - » zrušení státní certifikace vzdělání

Jak se vzdělávat?

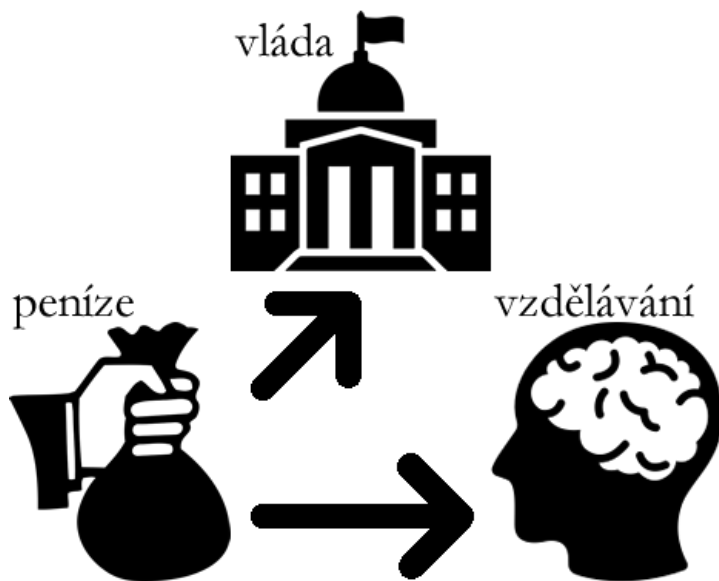
- ❖ Volnotržně; což nemusí znamenat komerčně.

- ❖ Volnotržní vzdělávání je (například):
 - » soukromá škola (neregulovaná zákony)
 - zisková, nezisková, firemní...
 - » komunitní vzdělávání (střídající se rodiče)
 - » vzdělávání v rodině
 - » různé kurzy, přednášky a podobně

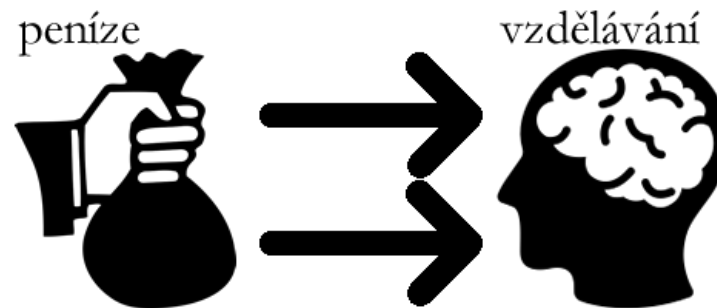
Ale to bychom se nedoplatili!

Dnes máme toto.

Proč by nemělo fungovat toto?

Možnosti pro chudé

- ❖ Charita
- ❖ Stipendia
- ❖ Firemní školy (smlouva o pracovním poměru)
- ❖ Unschooling (spolupráce více rodin)
 - » Tento model funguje v Indii (ač je ilegální).

Sociálně vyloučení

- ❖ Někteří rodiče na své děti kašlou.
- ❖ Tomu ale škola většinou nepomůže.
 - » Mohou pomoci ti, kdo to dělají dobrovolně.

Sociálně vyloučení

- ❖ Někteří rodiče na své děti kašlou.
- ❖ Tomu ale škola většinou nepomůže.
 - » Mohou pomoci ti, kdo to dělají dobrovolně.
- ❖ Chcete integrovat „problémové děti“?
 - » Jako obecný princip, nebo i mezi své vlastní děti?
 - » Něčí děti to totiž být musejí...

Certifikační autority

- ❖ Mohou existovat jako samotné firmy.
- ❖ Zaměstnavatelé si mohou vybírat podle školy.
- ❖ Něco jako dnes HR (může být externí i interní).
- ❖ Není třeba státu.

Realistická cesta

- ❖ **Legalizace svobodných škol není nereálná!**
 - » V mnoha zemích už legální či pololegální jsou.
 - » Tyto školy omezují možnosti státní propagandy.
 - Bohužel je jich málo, ale pořád přibývají.

Realistická cesta

- ❖ **Legalizace svobodných škol není nereálná!**
 - » V mnoha zemích už legální či pololegální jsou.
 - » Tyto školy omezují možnosti státní propagandy.
 - Bohužel je jich málo, ale pořád přibývají.

- ❖ V ČR se o to snaží Svoboda učení.
 - » Velký projekt, na který zatím máme několik milionů.
 - » Potřebujeme více lidí i peněz; podpořte nás.

- ❖ Školství je nástrojem státní propagandy.
- ❖ Existuje mnoho různých modelů vzdělávání.
 - » Stát všem násilím nutí jen velmi úzký okruh.
- ❖ Řešením je dobrovolnost a volný trh.
 - » Realistickým prvním krokem jsou svobodnější školy.
 - » Realistickým druhým krokem je plošné zrušení PŠD.